

Pseudomonas aeruginosa

Pseudomonas aeruginosa patří mezi gram negativní, aerobní, pohyblivé, nefermentující bakterie. *P. aeruginosa* je klinicky nejvýznamnější z celého rodu. Bývá někdy obalena slizovou vrstvou, která je podobná bakteriálnímu pouzdru.

Výskyt

Nejčastěji se vyskytuje v **odpadních vodách**, na **roślinách** a v **půdě**. „U zdravých jedinců může v prostředí silně kontaminovaném pseudomonádami dojít k jejich kolonizaci; takto se ale mohou stát důležitým vektorem šíření nosokomiálních nákaz.“^[2] Kolonizuje hlavně **sliznice dýchacího a močového ústrojí**. Často se vyskytuje v **nemocničním prostředí** a kontaminuje právě katétr, dýchací přístroje apod.

Kultivace

Podmínky kultivace

Pseudomonas aeruginosa je velmi nenáročná bakterie, roste dobře na základních půdách při 30–37 °C (30 °C se doporučuje pro potlačení růstu doprovodné flóry), ale roste i při pokojové teplotě.

Vzhled

Kolonie se vyznačují typickým vzhledem:

- Beta-hemolýza.
- Pigmentace:
  1. modrozelený pigment – pyocyanin (pyo – hnís, kyaneos – modrý);
  2. žlutozelený pigment – fluorescein.
- Zápach:
  1. mladší kolonie – vůně jasmínového a lipového květu nebo fialky;
  2. starší kolonie – amoniak.
- Perleťový až kovový lesk.

Antigenní struktura

Podle somatických antigenů rozlišujeme 17 sérotypů, dále pseudomonas vlastní antigeny vázané na bičík a fimbrie.

Patogeneze

„Patogenita je dána strukturami vázanými na bakteriální buňku i tvorbou různých exolátů.“^[2]

Buněčné struktury

- Extracelulární polysacharid – alginát:
  - ve velkém množství mukózních kolonií (především u cystické fibrózy) – ochrana před obranou hostitele.
- Slizová vrstva.
- Lipopolysacharidový komplex.

Extracelulární produkty

- Proteolytické enzymy:
  1. Štěpí:
    - a) fibrin;
    - b) elastin;
    - c) kasein;

Pseudomonas aeruginosa

Pseudomonadaceae

Pseudomonas

Pseudomonas aeruginosa – gramovo barvení

Morfologie	G– tyčinka
Vztah ke kyslíku	aerobní
Kultivace	běžné kultivační půdy
Faktory virulence	exogenní polysacharid (alginát), fimbrie, neuraminidáza, proteázy, cytotoxiny,... ^[1]
Výskyt	odpadní vody, rostliny, půda, nemocniční prostředí, kolonizace sliznic dýchacího a močového ústrojí
Inkubační doba	24–72 hodin (u exogenních infekcí) ^[1]
Onemocnění	infekty popálenin, sepse novorozenců, osteomyelitidy, infekty oka, střevního traktu, močových cest
Diagnostika	kultivace (identifikace podle pigmentů), biochemie, aglutinace se specifickými séry
Terapie	kombinace dvou látek: piperacilin, cefalosporiny III. generace, aminoglykosidy, karbapenemy, monobaktamy, fluorochinolony

d) kolagen.

1. Účinek na organismus:

- a) poškození kapilár;
- b) vznik hemoragií a nekróz;
- c) inhibice fagocytózy;
- d) zástava opsonizace (narušení funkce komplementu).

- Hemolyziny.
- Toxiny:
  - cytotoxin – porušuje membrány.

Očkování	polyvalentní vakcíny vyrobené ze somatických antigenů
MeSH ID	D011550 (https://www.medvik.cz/bmc/link.do?id=D011550)

Patogenita

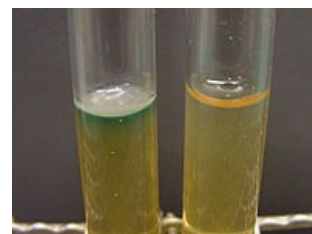
Může způsobit infekci **jakéhokoli orgánu** nebo systému těla. Mezi prognosticky nejhorší patří: **infekty popálenin** (smrtnost 60 %), **sepse novorozenců**, **osteomyelitidy**, **infekty oka** (proteolytické enzymy).

Způsobuje infekce především u osob:

- s porušenou imunitou;
- s těžkým základním onemocněním:
  - 1. hemoblastózy;
  - 2. tumory;
  - 3. diabetes;
  - 4. autoimunitní choroby;
  - 5. cystická fibróza plic aj.;
- s popáleninami;
- s imunosupresí – po transplantaci;
- užívajících širokospektrá ATB;
- s dlouhodobě zavedenými cévkami, kanylami, močovými katétry apod.

Fagocytóza *Ps. aeruginosa* neutrofilem u pacienta s infekcí v krevním řečišti

Produkce pyocyaninu na měkkém agaru. Pravá zkumavka neočkována, slouží jako kontrola.

Prevence a léčba

Prevence

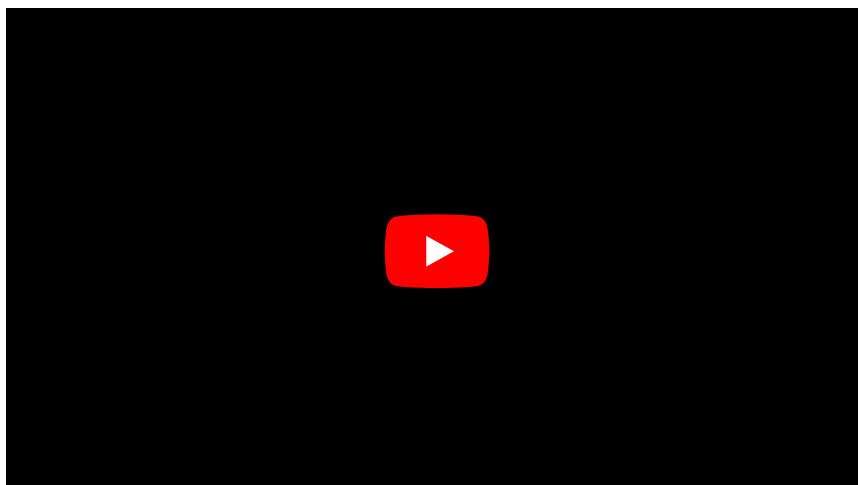
Využití **polyvalentních vakcín** vyrobených ze somatických antigenů.

Léčba

Je nutné používat **kombinaci** dvou látek:

- Piperacilin;
- Cefalosporiny III.;
- Aminoglykosidy;
- Karbapenemy;
- Monobaktamy;
- Fluorochinolony.

Souhrnné video

Odkazy

Související články

- Otitis externa maligna

Reference

1. BENEŠ, Jiří, et al. *Infekční lékařství*. 1. vydání. Galén, 2009. 651 s. s. 250-252. ISBN 978-80-7262-644-1.
2. VOTAVA, Miroslav. *Lékařská mikrobiologie speciální*. 1. vydání. Brno : Neptun, 2003. 495 s. s. 35. ISBN 80-902896-6-5.

Použitá literatura

- BEDNÁŘ, Marek, et al. *Lékařská mikrobiologie : bakteriologie, virologie, parazitologie*. 1. vydání. Praha : Marvil, 1996. 558 s. ISBN 8023802976.
- VOTAVA, Miroslav, et al. *Lékařská mikrobiologie speciální*. 1. vydání. Brno : Neptun, 2003. 495 s. ISBN 80-902896-6-5.
- HYNIE, Sixtus. *Farmakologie v kostce*. 2. vydání. Praha : Triton, 2001. 520 s. s. 392. ISBN 80-7254-181-1.